

Profesor zw. dr hab. dr h.c. Andrzej Jakliński (7.02.1923 – 29.03.1995)

Wieczorem 29 marca 1995 roku, odszedł od nas na zawsze Profesor zw. dr hab. dr h.c. Andrzej Jakliński.

Po prostu zasnął snem, który położył kres godnej walce z długotrwałą i ciężką chorobą.

Tak niedawno obchodziliśmy 70-tą rocznicę urodzin Pana Profesora. Z tej okazji, w "Archiwum Medycyny Sądowej", staraliśmy się przedstawić Jego sylwetkę tak, jak jawiła się Ona nam, wieloletnim współpracownikom.

W dniu 8 lutego 1995 roku wraz z Profesorem Andrzejem Jaklińskim, cieszyliśmy się jeszcze z nadania Mu tytułu Doktora Honoris Causa Akademii Medycznej w Lublinie.

Profesor Andrzej Jakliński pozostanie dla nas autorytetem jako nauczyciel, specjalista, lekarz ... Człowiek, który potrafił pogodzić wychowanie z kierowaniem, wiedzę specjalistyczną z humanizmem, sprawiedliwość z łagodnością.

Pracownicy Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Lublinie zawdzięczają Mu wszystko to, co wiąże się z ich pracą zawodową i dorobkiem naukowym oraz poszanowanie dla dobrych obyczajów i kult dla słowa, bez których (jak utrzymywał nasz Przełożony i Wychowawca) współzycie w grupie i społeczeństwie jest trudne lub skazane na niepowodzenia.

Był patriotą i potrafił nauczyć swych współpracowników jak służyć Ojczyźnie pracą w każdym czasie i w każdej sytuacji.

Uczył, jak cieszyć się okruciami szczęścia i jak pokonywać przeszkody. W tej mierze służył także wzorem. Osiągnął bowiem bardzo wiele, ale Jego udziałem były także znane nam przeciwności losu.

Profesor Andrzej Jakliński był współorganizatorem Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Lublinie. Kierował nią od 1964 do 1993 roku.

Do wczoraj mówiliśmy jeszcze "Szef" i nie zawsze docierało do nas, iż formalnie szefem już być przestał.

Wzorem pozostanie.

uczniowie i współpracownicy

Bibliografia prac naukowych Prof. dr hab. Andrzeja Jaklińskiego

1. Niezwykłe okaleczenie się w stanie zamroczenia niejasnego pochodzenia. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1953, 5, 89. – 2. Niezwykły przypadek urazowej zgorzeli płuc. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1955, 6, 82. – 3. Śmierć naturalna czy śmierć w następstwie urazu we wstrząsorozną okolicę ciała. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1955, 6, 79. – 4. Przypadek fibroelastosis endomyocardialis. *Pediatrics Polska*. 1956, 31, 445. (T.Gerkowicz, A.Jakliński). – 5. Przypadek śmiertelnego ostrego zatrucia formaliną wprowadzoną omyłkowo w postaci kroplówki doodbytniczej. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1956, 8, 89. – 6. Synergetyczne działanie toksyczne alkoholu etylowego i soli sodowej evipanu (kwasu cykloheksenylo–metylo–N–metylo–barbiturowego). *Pamiętniki I Zjazdu Medyków Sądowych w Warszawie 15–16.12.1955*. PZWL, Warszawa 1956, 123 (wsp. A.Skowroński, M.Trojanowska). – 7. Wyniki badań trzeźwości na podstawie materiału z województwa lubelskiego za okres od 1.02.1952 do 31.01.1954. *Pamiętniki I Zjazdu Medyków Sądowych w Warszawie 15–16.12.1955*. PZWL, W–wa, 1956, 74. – 8. Inwalidztwo w następstwie wypadków w pracy na roli w województwie lubelskim, w latach 1951–1955. *Medycyna Pracy*. 1958, 9, 293 (wsp. H.Stelmasiak, Z.Czuczwarowa). – 9. Badania nad zagadnieniem “wtórnego” inwalidztwa u niewidomych. *Medycyna Pracy* 1958 (zachowana odbitka przy braku dalszych danych). – 10. Niewidomi w województwie lubelskim. (zachowana odbitka w formie fotografii, bez adnotacji, w jakim czasopiśmie praca została wydrukowana).

11. Ocena wartości wyników badań lekarskich w ustalaniu stanu nietrzeźwości (zachowana odbitka pracy w formie fotografii, bez adnotacji kiedy i gdzie praca została wydrukowana). – 12. Przypadek zgonu w następstwie powikłań po omyłkowym spożyciu nadmanganianu potasu. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1958, 10, 130 (wsp. A.Jaklińska). – 13. Badania doświadczalne nad ustalaniem czasu śmierci na podstawie zmian stężenia jonów wapniowych, sodowych i potasowych w płynie mózgowo–rdzeniowym. *Praca doktorska*, Biblioteka AM w Lublinie, 1960. Obrona pracy w dniu 7.12.1960. – 14. Identyfikacja broni palnej na podstawie porównawczej analizy spektralnej pocisków. *Problemy Kryminalistyki*. 1961, 31, 388 (wsp. A.Iwaszkiewicz). – 15. Zagadnienia inwalidztwa opracowane na podstawie analizy statystycznej spraw rentowych województwa lubelskiego prowadzonych w latach 1950–1954. *Medycyna Pracy*. 1962, 13, 193 (wsp. H.Stelmasiak, Z.Czuczwarowa). – 16. Badania doświadczalne nad zachowaniem się stężenia jonów chlorkowych w płynie mózgowo–rdzeniowym po śmierci. *Pol. Tyg. Lek.* 1962, 17, 3. – 17. Badania doświadczalne nad zachowaniem się białka całkowitego w płynie mózgowo–rdzeniowym po śmierci. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1963, 15, 93. – 18. Badania doświadczalne nad zachowaniem się stężenia fosforu nieorganicznego w płynie mózgowo–rdzeniowym w zależności od czasu śmierci. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1963, 15, 49. – 19. Badania doświadczalne nad ustaleniem czasu śmierci na podstawie stężenia składników nieorganicznych w płynie mózgowo–rdzeniowym (*Praca habilitacyjna*). rotaprint 80 egzemplarzy wykonał “Uniwersal” Lublin, 1962. Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 9.01.1963. – 20. Niebezpieczeństwo wybuchu na sali operacyjnej podczas stosowania narkozy eterowo–tlenowej. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1964, 16, 197 (wsp. T.Pelc).

21. Przypadek zatrucia strychniną dwumiesięcznego dziecka. *Pedatria Polska*. 1964, 39, 1223 (wsp. J.Wolski). – 22. Ocena następstw urazu w przebiegu włóknistego zniekształcającego zwyrodnienia kości. *Pol. Tyg. Lek.* 1965, 20, 108 (wsp. S.Bryc). – 23. Zatrucia tofranilem. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1965, 17, 149. – 24. Poziom kwasu neuraminowego w surowicy krwi kobiet w okresie porodu i połogu i w krwi pępowinowej. *Pol. Tyg. Lek.* 1966, 21, 988 (Z.Tomaszewska, A.Jakliński, A.Jaklińska). – 25. Zatrucia glutetimidem. *Pol. Tyg. Lek.* 1966, 21, 1542 (wsp. Z.Tomaszewska). – 26. Zawartość heksoz związanych z białkiem całkowitym surowicy krwi kobiet podczas porodu i we krwi pępowinowej. *Ginek. Pol.* 1966, 37, 6 (wsp. A.Jaklińska, Z.Tomaszewska). – 27. Oznaczenie porównawcze poziomu kwasu neuraminowego w surowicy krwi kobiet podczas porodu i w surowicy krwi pępowinowej. *Przeg. Lek.* 1966, 22, 582 (Z.Tomaszewska, A.Jakliński, A.Jaklińska). – 28. Experimental studies of barium poisoning. *J.Forensic Medicine*. 1967, 14, 13 (wsp. J.Maj, E.Przegaliński). – 29. Dermatoglify dłoni i palców w zespole Downa. *Pol. Tyg. Lek.* 1967, 22, 285 (wsp. A.Iwaszkiewicz, A.Gębala, A.Dobrzański, C.Grzeszczyk). – 30. Taux dr lúrée dans le liquide céphalo–rachidien apres la mort. *Ann. Med. Leg.* 1967, 47, 330 (wsp. R.Bryc, Z.Tomaszewska).

31. Znaczenie wskazań i przeciwwskazań w orzecznictwie inwalidzkim. *Prace i Zabez. Społeczne*. 1967, 9, 20 (wsp. Z.Tomaszewska). – 32. Zagadnienie “stałej opieki innej osoby” w orzecznictwie inwalidzkim. *Praca i Zabezp. Społeczne*. 1967, 9 (Z.Tomaszewska, A.Jakliński). – 33. Dermatoglify stóp u dzieci w zespole Downa. *Pediatrics Polska*. 1968, 45, 325 (A.Gębala, A.Jakliński, A.Dobrzańska, C.Grzeszczyk, A.Iwaszkiewicz). – 34. Identyfikacja plam nasienia przy pomocy soku z bulw ziemniaków. *Acta Medica Polona*. 1968, 9, 141 (wsp. R.Bryc, Z.Czuczwarowa). – 35. Badania nad możliwością powstania obrazu obrzęku płuc po śmierci. *Patol. Polska*. 1968, 19, 95 (wsp. R.Bryc). – 36. Makroskopowe rozpoznanie wczesnego zawału mięśnia sercowego przy pomocy TTC. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1968, 18, 53 (wsp. R.Bryc, J.Sawa). – 37. Aktywność niektórych enzymów w nerce i wątrobie szczurów w ostrym i podostrym zatruciu imipraminą. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1968, 18, 81 (wsp. R.Bryc). – 38. Wpływ leków psychotropowych na zdolność do prowadzenia pojazdu mechanicznego. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1968, 18, 23 (wsp. Z.Tomaszewska). – 39. Badania nad wpływem nasienia zwierzęcego na przebieg aglutynacji krwinek czerwonych wywołanej sokiem ziemniaczanym. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1968, 18, 121 (R.Bryc, A.Jakliński). – 40. Lekarska ocena nietrzeźwości. *Materiały naukowe Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej n/t “Opiniowanie nietrzeźwości w wypadkach drogowych”*. Katowice 24.II.1972. Wyd. Społeczny Komitet Przeciwalkoholowy, Katowice. 1972, str. 27–31.

41. Fizyko–chemiczne metody oznaczania czasu śmierci. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1969, 19, 7. – 42. Badania histochemiczne i histologiczne wątroby oraz nerek szczurów w zatruciu chloropromazyną. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1969, 19, 87 (R.Bryc, A.Jakliński). – 43. Stężenie potasu, sodu i wapnia w ciałku szklistym oka ludzkiego po śmierci. *Arch. Med. Sąd. i Krym.* 1969, 19, 49 (nr 1) (wsp. J.Staśkiewicz, A.Jaklińska). – 44. Dermatoglify dłoni i palców w zespole Downa z częściową trisomią chromosomu 21. *Pol. Tyg. Lek.* 1969, 24, 867 (A.Gębala, A.Jakliński, A.Dobrzańska, A.Iwaszkiewicz, C.Grzeszczyk). – 45. Badania doświadczalne nad ochronnym działaniem kwasu tioktanowego na wątrobę w ostrym zatruciu czterochlorkiem węgla. *Pol. Tyg. Lek.* 1970, 25, 55 (wsp. R.Bryc, A.Jaklińska, H.Dąbski). – 46. Badania doświadczalne nad ochronnym działaniem kwasu tioktanowego na wątrobę w przewlekłym zatruciu czterochlorkiem węgla. *Pol. Tyg.*

Lek. 1970, 25, 1580 (wsp. R. Bryc, A. Jaklińska, H. Dąbski). – 47. Przestępstwa przeciwko zdrowiu w ujęciu nowego kodeksu karnego. Próba komentarza z lekarskiego punktu widzenia. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1970, 20, 213 (wsp. Z. Tomaszewska). – 48. Z historii Medycyny Sądowej w Polsce. Traumatologia sądowa w Królestwie Polskim. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1970, 20, 275 (wsp. J. Staśkiewicz). – 49. Znaczenie leków psychotropowych w toksykologii. Probl. Krym. 1970, 16, 711. – 50. Investigations on subchronic toxicity and some pharmacological properties of lithium chloride. Dissert. Pharm. Pharmacol. 1971, 25, 5 (Z. Kleinrok, A. Jakliński, M. Wielosz, J. Łukasiewicz, R. Bryc).

51. Obrażenia ciała w materiale Zakładu Medycyny Sądowej AM w Lublinie w 1970 r. w świetle nowego kodeksu karnego. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1971, 20, 19 (wsp. R. Mądro, A. Iwaszkiewicz). – 52. Uwagi orzecznicze do art. 182 k.k. (naruszenie nietykalności cielesnej). Arch. Med. Sąd. i Krym. 1971, 20, 41 (wsp. Z. Tomaszewska). – 53. Activity of some enzymes in liver, kidneys and heart of rats subchronically treated with lithium chloride. Dissert. Pharm. Pharmacol. 1972, 24, 165 (wsp. Z. Kleinrok, R. Bryc, M. Wielosz, J. Łukasiewicz). – 54. W sprawie komentarza do kodeksu karnego. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1972, 22, 7 (wsp. J. Kobiela, Z. Tomaszewska). – 55. Ustalanie czasu śmierci. Rozdział VIII w podręczniku "Medycyna Sądowa" pod redakcją B. Popielskiego i J. Kobieli, PZWL, 1972, str. 90–104. – 56. Uszkodzenie ciała i rozstroje zdrowia wywołane działaniem chemicznym. Rozdział XXVIII w podręczniku "Medycyna Sądowa" pod redakcją B. Popielskiego i J. Kobieli, PZWL, 1972, str. 437–453 (J. Markiewicz, A. Jakliński). – 57. Trucizny, których skutki działania lub obecność w zwłokach mogą w toku sekcji nasunąć podejrzenie zatrucia. Rozdział XXX w podręczniku "Medycyna Sądowa" pod redakcją B. Popielskiego i J. Kobieli, PZWL, 1972, str. 476–523 (J. Markiewicz, A. Jakliński). – 58. Trucizny nie wywołujące specyficznych zmian anatomopatologicznych. Rozdział XXXI w podręczniku "Medycyna Sądowa" pod redakcją B. Popielskiego i J. Kobieli, PZWL, 1972, str. 524–562 (wsp. J. Markiewicz). – 59. "Medycyna Sądowa" Podręcznik dla studentów medycyny (dzieło zbiorowe). PZWL, cztery wydania w latach 1972–1982 (wsp. J. Kobiela, K. Jaegermann, Z. Marek, Z. Tomaszewska, B. Turowska). – 60. Zachowanie się aktywności ATP-azy i 5–nukleotydu w mięśniach szkieletowych szczurów we wczesnym okresie pośmiertnym. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1974, 24, 275 (wsp. R. Bryc).

61. O konieczności zarządzania sądowo–lekarskich sekcji zwłok w przypadkach zgonów nagłych i gwałtownych. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1974, 24, 303 (wsp. Z. Tomaszewska, R. Mądro). – 62. Badania porównawcze wartości metod stosowanych do identyfikacji plam nasienia na materiałach tekstylnych. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1974, 24, 243 (wsp. P. Kozioł, R. Bryc). – 63. Katedra i Zakład Medycyny Sądowej. Rozdział w "Dzieje Akademii Medycznej w Lublinie 1944–1974" Wydawnictwo własne, 1974, str. 198–202. – 64. Analiza przypadków śmierci nagłej. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1975, 25, 183 (wsp. R. Mądro). – 65. Badania mikroskopowe narządów szczurów po 6 i 14–tygodniowym podawaniu imidu kwasu m–bromotylo–bursztynowego. Acta Polon. Pharm. 1975, 32, 379 (wsp. R. Bryc). – 66. Uwagi na temat stosowania szczególnych środków bezpieczeństwa i siły fizycznej względem skazanych i tymczasowo aresztowanych. Arch. Med. Sąd. i Krym. 1975, 25, 293 (Z. Tomaszewska, A. Jakliński). – 67. Zu einigen Aspekten des Gutachtens über schwere Körperbaschädigungen nach Artikel 155 des Strafgesetzbuches der VR Polen. Kriminalistik und Forensische Wissenschaften. 1975, 19, 119–121 (Z. Tomaszewska, A. Jakliński). – 68. Diagnose der Hypo–und Hyperglykaemie auf

Grund postmortaler chemischer Untersuchungen der Körperflüssigkeiten. Kriminalistik und Forensische Wissenschaften. 1975, 19, 220–222 (wsp. Z.Tomaszewska, A.Jaklińska). – 69. Orzecznictwo sądowo–lekarskie powypadkowe. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1976, 26, 177. – 70. Oznaczanie układu esterazy D (ESD) w sprawach o ustalenie spornego ojcostwa. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1977, 27, 127 (wsp. P.Kozioł, W.Żółcińska).

71. Naruszenie nietykalności cielesnej – problem prawny czy sądowo–lekarski. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1977, 27, 145 (wsp. Z.Tomaszewska, R.Mądro). – 72. Zarys sądowo–lekarskiej toksykologii alkoholu etylowego. PZWL 1978 (wsp. W.Nasiłowski, J.Markiewicz). – 73. The polymorphism of esterase D in south–eastern polish population. Genetica Polonica Vol. 19, nr 4, 1978 (wsp. P.Kozioł). – 74. Sądowo–lekarska interpretacja “choroby zazwyczaj zagrażającej życiu” (art. 155). Arch. Med. Sąd. i Krym, 1977, 27, 315 (wsp. Z.Marek, Z.Tomaszewska, R.Mądro, E.Baran). – 75. “Ciężka choroba długotrwała” – kryteria ciężkości i długotrwałości następstw urazu. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1978, 28, 131 (wsp. A.Jaklińska, R.Mądro). – 76. Dwa przypadki zabójstwa w następstwie uduszenia przez zakneblowanie. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1978, 28, 147 (wsp. Z.Tomaszewska). – 77. Uwagi dotyczące oznaczania układu Gm w plamach krwi. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1979, 29, 273 (P.Kozioł, A.Jakliński). – 78. Glyoxalase I in studies of paternity cases in Poland. For. Scien. Inter. 1979, 13, 93–96 (wsp. P.Kozioł). – 79. Ocena możliwości ustalania przyczyny zgonu na podstawie oznaczania stężeń etanolu i hemoglobiny tlenkowej we krwi i w innych płynach ustrojowych. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1980, 30, 45 (J.Markiewicz, A.Jakliński). – 80. Niektóre problemy etyczne współczesnej medycyny. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1981, 31, 81.

81. Przydatność obliczeń biostatycznych w aspekcie ekspertyzy serologicznej w procesie alimentacyjnym. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1981, 31, 111 (P.Kozioł, A.Jakliński). – 82. Zamknięcie tętnicy szyjnej wewnętrznej jako następstwo urazu czy samoistnych zmian chorobowych. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1981, 31, 133 (Z.Tomaszewska, R.Bryc, A.Jakliński). – 83. Wstępna informacja a efekt pracy biegłych przy rekonstrukcji wypadku drogowego. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1981, 31, 223 (wsp. R.Mądro). – 84. Propozycja sposobu postępowania przy badaniu pośmiertnym ofiar wypadków drogowych. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1981, 31, 273 (wsp. R.Mądro). – 85. Analiza wyników sekcji zwłok pieszych uczestników ruchu drogowego. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1981, 31, 291 (R.Mądro, A. Jakliński, St.Łagowski, R.Frankowski). – 86. Opiniowanie ekspertyz serologicznych w sprawach spornego ojcostwa w przypadku trudności w interpretacji wyników badań. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1986, 36, 163 (P.Kozioł, A.Jakliński). – 87. Elementy niepewności w sądowo–lekarskim opiniowaniu w przypadkach ostrych zatruc. “Postępy Medycyny Sądowej i Kryminologii” pod redakcją Z.Przybylskiego, Poznań, 1988, 331–335 (wsp. J.Markiewicz). – 88. Sądowo–lekarska ocena toksycznego działania leków beta–adrenolitycznych. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1989, 39, 80 (wsp. K.Wróblewski). – 89. Uwagi krytyczne do komentarza do kodeksu karnego. Arch. Med. Sąd. i Krym, 1991, 41, 138 (Z.Tomaszewska, A.Jakliński).

Bibliografia prac Profesora A.Jaklińskiego nie obejmuje 26 referatów (Jego autorstwa lub współautorstwa) wygłoszonych na zjazdach naukowych krajowych i zagranicznych. Nie zawiera również publikacji z pism popularno–naukowych.

Wspomnieć jeszcze należy, że pośmiertnie ukaże się książka, którą Profesor złożył ciężką chorobą pisał wspólnie z Profesorem Zdzisławem Markiem.